

ΑΠΑΝΤΗΣΕΙΣ

ΜΑΘΗΜΑ: ΛΑΤΙΝΙΚΑ ΑΝΘΡΩΠΙΣΤΙΚΩΝ ΣΠΟΥΔΩΝ

Α1. ΜΕΤΑΦΡΑΣΗ

Όταν το παρατήρησαν οι ληστές, αφού άφησαν κάτω τα όπλα, πλησίασαν την πόρτα και με δυνατή φωνή ανήγγειλαν στον Σκιπίωνα (απίστευτο να το ακούς!) ότι είχαν έρθει για να θαυμάσουν την ανδρεία του. Όταν οι δούλοι μετέφεραν αυτά τα λόγια στο Σκιπίωνα, αυτός διέταξε να ανοίξουν τις πόρτες και να τους οδηγήσουν μέσα.

Εκείνος παρουσιάστηκε στα μάτια τους καθισμένος σε σκαμνί κοντά στη φωτιά και γευματίζοντας από ξύλινο πιάτο. Περιφρόνησε τα πλούτη των Σαμνιτών και οι Σαμνίτες θαύμασαν τη φτώχεια του. Γιατί, όταν είχαν προσφέρει σε αυτόν πολύ χρυσάφι σταλμένο από το δημόσιο ταμείο, για να το κάνει ό, τι θέλει, γέλασε μαλακώνοντας το αυστηρό πρόσωπό του και αμέσως είπε:

Υπάρχουν μερικοί σε αυτή τη Σύγκλητο, που είτε δεν βλέπουν αυτά που (τους) πλησιάζουν απειλητικά, είτε κλείνουν τα μάτια σε αυτά τα οποία βλέπουν. Αυτοί εξέθρεψαν την ελπίδα του Κατιλίνα με τις επεικειές (τους) αποφάσεις και ενίσχυσαν τη συνωμοσία που γεννιόταν με το να μη πιστεύουν (ότι αυτή γεννιέται)• ενεργώντας κάτω από την επιρροή αυτών, πολλοί, όχι μόνο φαύλοι αλλά και άπειροι, αν τον είχα τιμωρήσει, θα έλεγαν ότι έγινε αυτό σκληρά και τυραννικά.

ΠΑΡΑΤΗΡΗΣΕΙΣ

B1α.

armis:	arma
is:	eis – iis –is
fores:	forium
focum:	foco
catillo:	catilla
pondus:	ponderum
risu:	risui
hoc:	hos
ordine:	ordinibus
sententiis:	sententiae

B1β.

«qui aut id, quod imminet, non videat».

B2α.

abiectis:	abicitis
nuntiaverunt:	nuntiemus
admiratum:	admirantium
assidentem:	assideretis
cenantem:	cenare
praebuit:	praebendo
mirati sunt:	mirabimini
dissimulent:	dissimularemur
aluerunt:	aletis
credendo:	credit

B2β.

confirmes – confirmares – confirmaturus sis – confirmaveris – confirmavisses.

Γ1α.

ianuae: αντικείμενο του ρήματος *appropinquaverunt*

voce: αφαιρετική οργανική του τρόπου στο ρήμα *nuntiaverunt*

auditu: αφαιρετική σουπίου που δηλώνει την αναφορά στο *incredibile*

venisse: άμεσο αντικείμενο του ρήματος *nuntiaverunt* και ειδικό απαρέμφατο. Ως υποκείμενο του απαρεμφάτου τίθεται το *se*, οπότε θα έχουμε ταυτοπροσωπία (λατινισμός)

assidentem: κατηγορηματική μετοχή εξαρτώμενη από το αισθητικό ρήμα *spectandum* (άμεση αντίληψη) και λειτουργεί ως κατηγορούμενο στο άμεσο αντικείμενο του ρήματος *praebuit* «se»

ex catillo: εμπρόθετος προσδιορισμός που δηλώνει την προέλευση

spectandum: αιτιατική γερουνδιακού που δηλώνει το σκοπό στο ρήμα *praebuit*. Λειτουργεί ως κατηγορηματικός προσδιορισμός στο άμεσο αντικείμενο του ρήματος *praebuit* “se”

eius: γενική κτητική στο *paupertatem*

sententiis: αφαιρετική οργανική του τρόπου (ή του μέσου) στο ρήμα *aluerunt*

nascentem: επιθετική/αναφορική μετοχή ως επιθετικός προσδιορισμός στη λέξη *coniurationem*. (Η μετοχή μπορεί να χαρακτηριστεί και ως χρονική. Σε αυτή την περίπτωση θα είναι συνημμένη στο αντικείμενο του ρήματος, εφόσον θα έχει ως υποκείμενό της το *coniurationem* και θα εκφράζει το σύγχρονο).

Γ1β.

«Haec postquam Scipioni relata sunt a domesticis».

Γ1γ.

«cum ad eum magnum pondus auri publice missum afferent, protinus dicit».

Με ρήμα εξάρτησης αρκτικού χρόνου (dicit), η δευτερεύουσα χρονική πρόταση με τον ιστορικό – διηγηματικό cum θα εκφέρεται με υποτακτική παρατατικού (afferent / adferent) προκειμένου να δηλωθεί το σύγχρονο στο παρελθόν.

Γ1δ.

si in hunc animadvertam, crudeliter et regie id factum esse dicent: Ανοικτή υπόθεση στο μέλλον.

si in hunc animadvertam, crudeliter et regie id factum esse dicant: Υπόθεση δυνατή ή πιθανή.

Γ2α.

«voce, quae clara erat».

Γ2β.

abiectis: Ιδιάζουσα αφαιρετική απόλυτη χρονική μετοχή, που δηλώνει το προτερόχρονο. Ισοδυναμεί και αναλύεται σε δευτερεύουσα χρονική πρόταση: cum praedones arma abiecissent.

missum: Επιθετική/αναφορική μετοχή Παρακειμένου, που δηλώνει το Προτερόχρονο και προσδιορίζει τη λέξη pondus.

quod missum erat (Οριστική Υπερσυντελικού, για να δηλωθεί το προτερόχρονο στο παρελθόν, αφού έχουμε εξάρτηση από ιστορικό χρόνο attulissent).

Γ2γ.

Quod ut praedones animadverterunt: δευτερεύουσα επιρρηματική χρονική πρόταση, η οποία εισάγεται με τον χρονικό σύνδεσμο ut (προτάσσεται το quod που αναφέρεται στα προηγούμενα για λόγους έμφασης). Επίσης, το quod, που είναι αναφορική αντωνυμία, στην αρχή περιόδου ισοδυναμεί με δεικτική (= id). Η πρόταση εκφέρεται με οριστική παρακειμένου, δηλώνει το πραγματικό γεγονός που συνέβη στο παρελθόν και η ύπαρξη της οριστικής δείχνει ότι η πρόταση ενδιαφέρει μόνο από χρονική άποψη. Σε σχέση με την κύρια πρόταση εκφράζει το προτερόχρονο. Λειτουργεί ως επιρρηματικός προσδιορισμός του χρόνου στο περιεχόμενο της κύριας πρότασης με ρήμα το conlocavit.

Haec postquam domestici Scipioni rettulerunt: δευτερεύουσα επιρρηματική χρονική πρόταση. Εισάγεται με τον χρονικό σύνδεσμο *postquam* (προτάσσεται για λόγους έμφασης το *haec*). Εκφέρεται με οριστική (ενεργητικού παρακειμένου = *rettulerunt*), διότι εκφράζει το πραγματικό γεγονός που συνέβη στο παρελθόν και ενδιαφέρει μόνο από χρονική άποψη. Σε σχέση με την κύρια πρόταση που ακολουθεί (*is fores... iussit*) δηλώνει το προτερόχρονο. Λειτουργεί ως επιρρηματικός προσδιορισμός του χρόνου στο περιεχόμενο της κύριας πρότασης με ρήμα το *iussit*.

Γ2δ.

«*quo animadverso, abiectis armis ianuae appropinquaverunt*».

Γ2ε.

Ut virtutem eius adimararentur [Δευτερεύουσα Τελική πρόταση, εκφερόμενη με Υποτακτική Παρατατικού (*admiror*: αποθετικό), επειδή εξαρτάται από ιστορικό χρόνο (ιδιόμορφη ακολουθία χρόνων)].

qui virtutem eius adimararentur [Δευτερεύουσα Αναφορική Τελική πρόταση, εκφερόμενη με Υποτακτική Παρατατικού, επειδή εξαρτάται από ιστορικό χρόνο (ιδιόμορφη ακολουθία χρόνων)].

Καλά Αποτελέσματα!
Βασίλης Βούλγαρης
Φιλολόγος